

PRESEK

List za mlade matematike, fizike, astronome in računalnikarje

ISSN 0351-6652

Letnik 8 (1980/1981)

Številka 1

Strani 4-5

Tomaž Pisanski in Roman Rojko:

ZANIMIVA MATEMATIKA?

Ključne besede: matematika, kombinatorika, rekreacijska matematika, zanimiva matematika.

Elektronska verzija:

<http://www.presek.si/8/458-Pisanski-Rojko.pdf>

© 1980 Društvo matematikov, fizikov in astronomov Slovenije

© 2010 DMFA - založništvo

Vse pravice pridržane. Razmnoževanje ali reproduciranje celote ali posameznih delov brez poprejšnjega dovoljenja založnika ni dovoljeno.

MATEMATIKA

ZANIMIVA MATEMATIKA?

Rekreacijska matematika je del matematike, ki obsega velikanško množico problemov, ugank, iger, prevar, protislovij, domisljic, trikov in nalog, ki za razumevanje ne potrebujejo mnogo matematičnega znanja, a z duhovitostjo tako vznemirijo človeko vo radovednost, da ga pritegnejo k reševanju in učenju.

Rekreacijska matematika nas ne mori s suhoparnimi definicijami in težkimi izreki. Na zanimiv način pod plaščem igre operira z matematičnimi pojmi in resnicami in nas takorekoč v šali približa tudi težjim področjem matematike. Kljub vsemu pa je tudi v rekreacijski matematiki potrebno obilo miselnih naporov in strogega, logičnega sklepanja. Še vedno velja, da ni kraljevske poti v matematiko, rekreacijska matematika pa je vendarle kraljevsko povabilo k njej.

Po eni strani je rekreacijska matematika čista matematika, po drugi strani pa je čudovito sredstvo za zadovoljevanje človekove potrebe po igranju. Mar ni ta potreba v resnici skrita za vso matematiko? Igra je važen element rekreacijske matematike, zato je pridevnik *rekreacijska* zares utemeljen. Igra je izredno pomembna tudi pri pedagoškem delu, zato je povsem razumljivo, da segajo po rekreacijski matematiki čedalje bolj učitelji matematike in tudi pisci matematičnih učbenikov.

Rekreacijska matematika je stara toliko kot matematika. Z njo so se vsaj postransko ukvarjali vsi veliki matematiki in seveda mnogi amaterji. Resnično pa se je rekreacijska matematika razbohotila šele po drugi svetovni vojni. Čar rekreacijske matematike je, da je spočela mnoge resne matematične veje, sama

pa se spretno izmika vsem kalupom in teorijam. *Teorija števil*, *kombinatorika*, *topologija*, *teorija grafov*, *verjetnostni račun*, *teorija iger* in še marsikateri kos matematike ima svoje korenine v rekreacijski matematiki.

Seveda je danes rekreacijska matematika postala že zelo resna. Obstajajo posebne revije, namenjene originalnim dosežkom tega čudnega dela matematike. Omenimo le *Journal of Recreational Mathematics*, ki izhaja od leta 1968 dalje. Med velikimi imeni rekreacijske matematike omenimo le *Martina Gardnerja*, ki je na pisal kopico zanimivih knjig, in ki že mnogo let ureja rubriko Matematične igre v ugledni reviji *Scientific American*. Pri nas je rekreacijska matematika prisotna v različnih ugankarskih kvotičkih raznih (nematematičnih) revij - spomnimo se na *Proteus* pod vodstvom *Lava Čermelja*. Žal so taki kotički minljivi in precej odvisni od ljudi, ki jih urejajo.

Rekreacijski matematiki je bil posvečen tudi seminar *Zanimiva matematika*, ki ga je organiziralo Društvo matematikov, fizikov in astronomov SRS v sodelovanju z Odsekom za matematiko FNT, Oddelkom za matematiko IMFM, Inštitutom Jožef Stefan in Zavodom SR Slovenije za šolstvo. Namenjen je bil srednješolskim učiteljem matematike. Potekal je 25. in 26. januarja 1980. Vseh šest predavanj tega seminarja izide v obliki člankov. V Obzorniku za matematiko in fiziko izideta članka:

Ivan Vidav: O funkciji $[x]$ in komplementarnih zaporedjih naravnih števil, in

Tomaž Pisanski: Pellova enačba.

V Preseku pa izidejo štirje članki:

Vladimir Batagelj: Hamiltonova naloga za grafe,

Roman Rojko: Igra Nim,

Roman Rojko: Trikotna števila in

Tomaž Pisanski: Celi trikotniki.

Tomaž Pisanski in Roman Rojko
